

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)

TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ

MİMARLIK VE YAPI

TEMEL ALAN KODU: 58

**ANKARA
13 OCAK 2011**

İÇİNDEKİLER

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ	2
1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları	2
1.1.1.Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED)	2
1.2.Temel Alanda Yer Alan Türkiye'deki Eğitim-Öğretim Programları.....	3
1.2.1. Meslek Yüksekokulu ve Önlisans Programları	3
1.2.2. Fakülte ve Yüksekokul Lisans Programları	3
1.3.Temel Alan Tanıtımı.....	3
1.4.Çalışma Grubu.....	4
1.5.Çalışma Yöntemi.....	4
1.6.Paydaş Görüşleri.....	4
2.BÖLÜM: TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ (Akademik Ağırlıklı & Mesleki	
Ağırlıklı).....	6
2.1 Mimarlık ve Yapı Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)	6
2.1.1. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı).....	6
2.1.2. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)	7
2.1.3. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı).....	8
2.1.4. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı DOKTORA Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı).....	9
2.2. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı).....	10
2.2.1. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)	10
2.2.2. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı).....	11
2.2.3. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)	12

Temel Alan Adı : MİMARLIK VE YAPI
Kodu : 58

Temel Alan (iki haneli) kodları için kaynak : ISCED 97 (UNESCO)
Alt Alan (üç haneli) kodları için kaynak : FOET 99 (EUROSTAT-CEDEFOP)

1.BÖLÜM: ÖĞRENİM ALANLARI VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ

1.1.ISCED 97 (FOET 99) Eğitim - Öğretim Alt Alanları

58	MİMARLIK VE YAPI	581	Mimarlık ve şehir planlama
		582	İnşaat ve inşaat mühendisliği

1.1.1.Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED)

SIRA NO	ISCED (UNESCO)	ISCED (UNESCO)	EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEMEL ALANLARI
	GENİŞ ALAN KODU	TEMEL ALAN KODU	
1	1	14	Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri
2	2	21	Sanat
3	2	22	Beşeri Bilimler
4	3	31	Sosyal ve Davranış Bilimleri
5	3	32	Gazetecilik ve Enformasyon
6	3	34	İşletme ve Yönetim Bilimleri
7	3	38	Hukuk
8	4	42	Yaşam Bilimleri
9	4	44	Doğa Bilimleri
10	4	46	Matematik ve İstatistik
11	4	48	Bilgisayar
12	5	52	Mühendislik
13	5	54	Üretim ve İşleme
14	5	58	Mimarlık ve Yapı
15	6	62	Tarım, Ormancılık, Hayvancılık ve Su Ürünleri
16	6	64	Veterinerlik
17	7	72	Sağlık
18	7	76	Sosyal Hizmetler
19	8	81	Kişisel Hizmetler
20	8	84	Ulaştırma Hizmetleri
21	8	85	Çevre Koruma
22	8	86	Güvenlik Hizmetleri

1.2. Temel Alanda Yer Alan Türkiye’deki Eğitim-Öğretim Programları

1.2.1. Meslek Yüksekokulu ve Önlisans Programları

Programların İlişkili Olduğu ISCED Alanları	Program Adı
58, 44	Coğrafi Bilgi Sistemleri
58, 44	Geoteknik
58, 44	Harita ve Kadastro
58, 21	Mimari Restorasyon
58	Yapı Denetimi
21, 58, 54	Endüstri Ürünleri Tasarımı
21, 58, 54	Eser Koruma
21, 58	Mimari Dekoratif Sanatlar
21, 58	Yapı Ressamlığı
52, 58	İnşaat Teknolojisi
52, 58	Yapı Tesisat Teknolojisi
54, 58	Endüstriyel Kalıpcılık
62, 58, 21	Peyzaj ve Süs Bitkileri

1.2.2. Fakülte ve Yüksekokul Lisans Programları

Programların İlişkili Olduğu ISCED Alanları	Program adı
58, 21, 62	Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarisi
58	Mimarlık
58, 62, 21	Peyzaj Mimarlığı
58	Şehir ve Bölge Planlama
58, 52, 21	Yat Tasarımı
21, 54, 58	Endüstri Tasarımı
21, 54, 58	Endüstri Ürünleri Tasarımı
21, 54, 58	Endüstriyel Tasarım
21, 58	İç Mimarlık
21, 58	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
52, 58, 44	Geomatik Mühendisliği
52, 58	İnşaat Mühendisliği
52, 58, 44	Harita Mühendisliği

1.3. Temel Alan Tanıtımı

İlgili temel alanın **lisans seviyesi öğrenim mekânı**, öğrencilere; **mimarlık, planlama ve tasarım disiplinleri mekânlarında** TYİÇ tablolarında geçen temel duyarlılıkların, bilgi, beceri ve yeteneklerin kazandırıldığı ve özellikle disiplinlerin **diyalektik düşünme stiliyle** alternatif **tasarım seçeneklerinin etkileşimli akademik diyalog** içinde geliştirildiği bir **akademik ilişkiler mekânıdır**.

Bu üç disiplinin temel özelliği olan ‘**tasarım duyarlılığı ve bilinci, temel bilgi ve becerileri**’ ile bu disiplinlerin **meslekleşme mekânı** boyutlarını sağlayan diğer bilgilerin beraberce kullanılarak alan ürünlerinin üretildiği ve kazandırılan öğrenim çıktılarının sınındığı ana eğitim ortamı ‘**mimarlık, planlama ve tasarım stüdyoları**’ ile oluşur.

Alanın **yüksek lisans öğrenim mekânını**, ‘**disiplinin akademik ve mesleki gelişimi**’ için akademik mekânda gelişen alanın bağlam ve değerlendirme bilgileri ile mesleki ortamlarda gelişen mesleki uygulamaya dönük uzmanlaşma bilgilerinin yine akademik mekânda ele alındığı yüksek lisans programları oluşturur.

‘Yüksek Lisans Mekânı’nda, akademik araştırmayı eleştirel olarak yürütebilmek, uzmanlaşma konusu ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası ortamlarda bildiri sunabilmek, ulusal ortamlarda yayın yapabilmek, profesyonel olarak alanlarını transdisipliner (disiplinler arası) olarak kullanabilmek ve mesleki uygulama yeterliliği için geçerli sertifikası alacak duruma gelebilmek önemli yeterliliklerdir.

Alanın **doktora seviyesindeki öğrenim mekânı** ise, küresel akademik (Ph.D.) veya mesleki (Profesyonel Doktora ‘Professional Doctorate’) ortama, kuramsal, yöntemsel veya pratik alanda katkı yapmayı amaçlayan akademik anlayışla oluşturulmuştur. Bunların yeterlilik çıktıları olarak,

- Öncü akademik araştırmayı diyalektik olarak yürütebilmek.
- Nitelikli küresel akademik ortamlarda bildiri sunarak ve nitelikli küresel yayın yaparak, küresel akademik diyaloglara girebilmek ve
- Profesyonel doktora çerçevesinde, disiplinlerin mesleki uygulama etkinliğini ve profesyonel tasarım ve hizmet anlayışını geliştirebilecek araştırmaları yapabilmek olarak kabul edilmiştir.

Bu temel alanda ön lisans programları uygulanmamalıdır. Uygulandığı takdirde lisans programının ilk iki yılı üzerine ek ders programları gelmelidir.

1.4.Çalışma Grubu

Ünvanı	Adı, Soyadı	Kurumu
1 Prof. Dr.	Haluk PAMİR (Başkan)	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
2 Prof. Dr.	Hasan BÖKE	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi
3 Prof. Dr.	Hüsnü CAN	Gazi Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi
4 Prof. Dr.	Zekai GÖRGÜLÜ	Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
5 Prof. Dr.	Orhan HACIHASANOĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
6 Prof. Dr.	Güzin KONUK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

1.5.Çalışma Yöntemi

Çalışma Grubu çeşitli paydaşları ile ortak 4 toplantı yapmıştır. İlk toplantı Ankara’da ODTÜ’de, konuyla ilgili hazırlık yapmış değişik Fakülte ve Bölümlerin tekliflerini değerlendirerek Lisans seviyesi için ortak bir metin oluşturmuştur. Bu toplantıya bazı bölüm başkanları da katılmıştır. İkinci toplantı İstanbul’da Yıldız Teknik Üniversitesi’nde Mimarlık Fakülteleri Dekanları Konseyi MİDEKON toplantısıyla beraber yapılmış ve bu toplantıya yine değişik bölüm başkanları katılarak görüş bildirmiştir. Üçüncü toplantı İstanbul’da Mimar Sinan Üniversitesinde yapılmış ve tasarım disiplininin yorumu yapılmaya çalışılmıştır. Dördüncü Toplantı Ankara’da ODTÜ’de yapılmış, lisans programı yeterlilikler çerçevesi yanında yüksek lisans ve doktora programları yeterlilikler çerçeveleri de görüşülmüştür. Toplantıya Temel Alan Kurulu üyelerinin yanı sıra Mimarlar Odası, Şehir ve Bölge Plancıları Odası ve Endüstri Ürünleri Tasarımı Meslek Kuruluşu Merkez ve Ankara Yöneticileri katılmıştır. Bütün toplantılarda ana metin yansıtılmış ve üzerinde ortak değişim kararları alınmıştır.

1.6.Paydaş Görüşleri

Bu toplantılarda ODTÜ Mimarlık Fakültesi AB ve Uluslararası Eğitim Danışmanı Doç. Dr. Emel Aközer derleyici görevi yapmıştır. Çalışmalarda Sn. Doç. Dr. Aközer ve araştırma grubunun yürüttüğü TÜBİTAK araştırma projeleri alt yapısından yararlanılmıştır.

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) Temel Alan Çalışma Grupları’nın ilk toplantısı 25 Şubat 2010 günü yapılmıştır. Yeni adıyla Mimarlık, Planlama, Tasarım Temel Alanı’nda Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen isimleri yukarıda yazılı üyeler yer almaktadır. Temel Alan Çalışma Grubu Başkanı olarak Çalışma Grubu üyelerinin tercihiyle ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Haluk Pamir görevlendirilmiştir.

Bu alanın ve diğer temel alan gruplarının yürütücüleri birlikte ilk iş toplantısını YÖK'ün çağrısı üzerine 15 Mart 2010 Pazartesi günü Ankara'da gerçekleştirmiştir. Bu toplantıda temel alan adının, MİMARLIK, PLANLAMA VE TASARIM olma seçeneği ortaya çıkmıştır. İkinci toplantı 19 Nisan'da Ankara'da ODTÜ'de yapılmış, MSGSÜ Mimarlık Fakültesi, İTÜ Mimarlık Fakültesi ve ODTÜ Mimarlık Bölümü'nün hazırladığı TYYÇ Mimarlık, Planlama ve Tasarım Alanı dokümanları karşılaştırılarak ve harmanlanarak temel alan için bir yeterlilikler çerçevesi dokümanının ilk versiyonu oluşturulmuştur. Daha sonra bu doküman üzerinde ODTÜ'de yapılan kavramsal modelleme çalışması sonuçları MİDEKON'un İstanbul'da yaptığı toplantıda görüşülmüş ve bazı eklemeler ve düzeltmelerle lisans evresi için Türkiye Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanı Yeterlilikler Çerçevesi dokümanı ortaya çıkmıştır.

19 Nisan 2010 günü Üniversitelerarası Kurul'da yapılan toplantıda MSGSÜ Rektörü Sayın Prof. Rahmi Aksungur Mimarlık, Planlama ve Tasarım Temel Alanı ile Güzel Sanatlar ve Tasarım Temel Alanı üyelerini Mayıs ayında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde bir araya getirerek özellikle endüstriyel tasarım alanının sorunlarını çözmeyi önermiş ve bu öneri kabul görmüştür. Bu toplantı 13 Mayıs 2010'da İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Son toplantı 2 Haziran 2010'da Ankara'da yapılmıştır

TYYÇ Temel Alan Çalışma Grubu Başkan ve Üyeleri:

1. Prof. Dr. Haluk PAMİR (Temel Alan Çalışma Grubu Başk.) Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
2. Prof. Dr. Hasan BÖKE (Temel Alan Çalışma Grubu Üye.) İzmir Yüksek Teknoloji Enst. Mimarlık Fakültesi
3. Prof. Dr. Hüsni CAN Dekan (Temel Alan Çalışma Grubu Üyesi) Gazi Üniversitesi
4. Prof. Dr. Zekai GÖRGÜLÜ (Temel Alan Çalışma Grubu Üyesi) Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
5. Prof. Dr. Orhan HACIHASANOĞLU (Temel Alan Çalışma Grubu Üyesi) İTÜ Mimarlık Fakültesi
6. Prof. Dr. Güzin KONUK Dekan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
7. Prof. Dr. Muzaffer Elmas (Temel Alan Çalışma Grubu Üyesi) Yükseköğretim Kurulu, Sakarya Üniversitesi

TYYÇ Genişletilmiş Temel Alan Çalışma Grubu Üyeleri

1. Prof. Dr. Rahmi Aksungur, Mimar Sinan Üniversitesi Rektörü
2. Prof. Dr. Tefik Balcıoğlu, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve tasarım Fakültesi Dekanı
3. Y. Doç. Dr. Zeynep Aktüre İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi (ikinci, üçüncü ve dördüncü toplantılara Dekan temsilcisi olarak katılmıştır)
4. Prof. Dr. Ali İhsan Ünay, Dekan Yardımcısı Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi (birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü toplantılara eş zamanlı olarak katılmıştır.)
4. Doç. Dr. Ali Uzun Paker, Dekan Yardımcısı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
5. Doç. Dr. Emel Aközer, Dekan Danışmanı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

İlgili Paydaşlar

Prof. Dr. Alper Çabuk
Doç. Dr. Tarık Şengül
Çağrı Çifteler (Plancılar Odası)
Bülent Batuman
Necip Mutlu (Mimarlar Odası Gen. Sek.)
Yrd. Doç. Dr. Fatma Korkut
Doç. Dr. Gülay Hasdoğan
Berna Dalaman (ETMK Başkanı)
Doç. Dr. Burak Kaplan
Y.Doç. Dr. Zeynep Aktüre

2.BÖLÜM: TEMEL ALAN YETERLİLİKLERİ (Akademik Ağırlıklı & Mesleki Ağırlıklı)

2.1 Mimarlık ve Yapı Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)

2.1.1. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı) ¹						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
5 ÖNLİSANS EQF-LLL: 5. Düzey QF-EHEA: Kısa Düzey	1. İlgili alanlarda ortaöğretimde kazanılan yetkinlikler temelinde kapsamlı, uzmanlaşmış, olgusal ve kavramsal bilgiye sahip olur ve bu bilginin sınırları tanımlar.	1. Somut ve soyut problemlere yaratıcı çözümler geliştirebilmek için gerekli mantıksal, sezgisel, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri ile pratik becerilere sahiptir. 2. Sözlü ve yazılı anlatım becerileri ile konvansiyonel ve sayısal ortamlarda görsel/ grafik anlatım ve modelleme becerilerine sahiptir.	1. Çalışma ve öğrenim ortamlarında bağımsız hareket eder ve sorumluluk alır, bir proje hazırlar ve yürütür. 2. Proje geliştirirken yaratıcılık sergiler. 3. Öğrenme ortamlarında karmaşık sorunları çözmek için ekip üyesi olarak sorumluluk alır. 4. Kendi başarımını ve başkalarınınkini değerlendirir ve geliştirir.	1. Daha ileri düzeyde öğrenme için gerekli öğrenme ihtiyaçlarını belirler. 2. Enformasyonun doğası -- teknik altyapısı ve sosyal, kültürel ve ideolojik bağlamı ve etkileri üzerinde eleştirel ve eylemsel (diyalektik, eleştirel, karşı tez ve sentez üretebilen) düşünür (karar verme ve bilgiye dayalı, sorumlu eylem için gerekli öğrenme becerilerine sahip olur, seçenekleri kavrar, tartışır, eldeki seçenekler üstünde sentez üretir, fikir oluşturur.) 3. Geleceğe yönelik olur, kişisel ve mesleki gelişimi için gerekli motivasyona ve öğrenme becerilerine sahip olur, bunun için planlar yapar ve bunları uygular. 4. Yaşam boyu öğrenme bilinciyle hareket eder.	1. Fikirlerini, proje ve çözüm önerilerini nicel ve nitel verilere dayandırarak ve iyi yapılandırılmış ve tutarlı bir biçimde akranlarına, danışmanlarına ve olası kullanıcılara/işverenlere sunar. 2. İçselleşmiş, kişisel, geniş kapsamlı bir dünya görüşünü dile getirir. 3. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü A2 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki gelişmeleri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar; dili, sembolleri, metinleri etkileşimli olarak kullanır. 4. Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde bilgisayar yazılımıyla birlikte alanının gerektirdiği bilişim ve iletişim teknolojilerini etkileşimli olarak kullanır.	1. Soyut ve somut problemler için yaratıcı yanıtlar/çözümler geliştirir. 2. Alanıyla ilgili süreçlerde, olası toplumsal ve etik sonuçlarını dikkate alarak karar verebilmek için gerekli temeli oluşturacak verileri toplar, değerlendirir ve yorumlar. 3. İlgili toplumsal, bilimsel ve etik sorunların bilgisine dayanarak yargıya varır.

¹ İlgili temel alanda TYYÇ 5. Düzey (önlisans) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.1.2. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)²

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6 LİSANS EQF-LLL: 6. Düzey QF-EHEA: 1. Düzey	1. İlgili temel alanda, mimari tasarım / planlama / tasarım etkinlikleri ve araştırmaları için yerel, bölgesel, ulusal ve küresel bağlamda, söylemsel, kuramsal, olgusal bilgi ile profesyonel hizmet duyarlılıklarını kapsayan çok boyutlu bilgileri, çok çeşitli ortamlardan kazanarak, akademik paylaşım ortamlarına yansıtılabilmek için gerekli bilgi ve kavrayışa sahiptir. 2. Bu çerçevede, alanda gerekli, düşünsel, söylemsel, bilimsel, teknolojik, estetik, sanatsal tarihsel ve kültürel alt yapıya ilişkin bilgi ve kavrayışa sahiptir. 3. İlgili alanda insan ve toplum odaklı, çevreye (doğal ve yapı) duyarlı mimari tasarım / planlama / tasarım / araştırma yöntemleri konusunda bilgi ve kavrayışa sahiptir. 4. İlgili alanda ekonomik, çevresel ve toplumsal sürdürülebilirlik ilkeleri ve standartları ile afetlerle ilgili konularda çok boyutlu bilgi ve kavrayışa sahiptir. 5. Alanıyla ilgili ilkeler, yasa, yönetmelik ve standartlar hakkında bilgiye sahiptir. 6. Alanıyla ilgili kurumsal ve etik değerler konusunda bilgi ve kavrayışa sahiptir. 7. İlgili alanın tarihsel, coğrafi, toplumsal ve kültürel bağlam içindeki yerine / önemine ilişkin bilgi ve kavrayışa sahiptir.	1. Mimari tasarım / planlama / tasarım alanlarında kavram geliştirme becerisine sahiptir. 2. Mimari tasarım / planlama / tasarım etkinlikleri ve araştırmaları için söylem, kuram ve kılıf (pratik) bütünlüğünü sağlama becerisine sahiptir. 3. Mimari tasarım / planlama / tasarım konularında, olgular, potansiyel ve sorunlar ile bunlar için gerekli araştırmaları tanımlayabilme becerilerine sahiptir. 4. Alanıyla ilgili kuramsal / kavramsal bilgiyi, bilişsel ve kılğısal becerileri, araştırma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5. Alternatif mimari tasarım, planlama kurguları ve çözümleri geliştirebilme becerisine sahiptir. 6. Disiplinler arası etkileşimli mimari tasarım / planlama / tasarım konusunda beceri sahibi olur. Sahip olduğu bilgi, kavrayış ve becerileri bağlama ilişkin verilerin yorumunda, sorunların tanımında, ustalık ve inovasyon sergileyen alması mimari tasarım / planlama / tasarım kararlarının / projelerin / çözümlerin geliştirilmesinde kullanır.	1. Bir mimari tasarım / planlama / tasarım projesini bağımsız olarak yürütür, bu süreçler için araştırma projeleri planlar ve yürütür, yeni sentezler üretir. 2. Alanıyla ilgili bireysel çalışmalarını bağımsız olarak yürütür ve çok disiplinli, disiplinler arası ve disiplinler üstü çalışmalarda bireysel ve ortak sorumluluk alır. Bunun için gerekli özgüvene ve yetkinliğe sahiptir. 3. Bir mimari tasarım / planlama / tasarım projesinde ortak çalışmaları planlar, sorumluluk alır ve yürütür.	1. Alanındaki bilgi ve becerileri eleştirel ve diyalektik (eleştirel, karşı tez ve sentez üretebilen) bir yaklaşımla değerlendirebilir. 2. Geleceğe yönelik olur, kişisel ve mesleki gelişimi için gerekli motivasyona ve öğrenme becerilerine sahip olur, öğrenme gereksinimleri ni belirler, bunun için planlar yapar ve bunları uygular. 3. Yaşam boyu öğrenme bilinciyle hareket eder.	1. Alanıyla ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir, düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı, sözlü ve görsel olarak aktarır, bilgiyi nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır. 2. Toplumsal sorumluluk bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için projeler, işbirlikleri ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular. 3. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki gelişmeleri izler ve meslektaşları ile etkili iletişim kurar. 4. En az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte alanının gerektirdiği bilişim (bilgi ve iletişim) teknolojilerini etkileşimli olarak kullanır.	1. Meslek alanında, mesleki uygulamada ve mesleki araştırmalarda, etik ve davranış kurallarına ilişkin kavrayış, davranma alışkanlığı ve toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket eder. 2. Mimari tasarım / planlama / tasarım süreçlerinde olası toplumsal, çevresel ve etik sonuçlarını dikkate alarak karar verebilmek için gerekli temeli oluşturacak verileri toplar, değerlendirir ve yorumlar. 3. Alanındaki mevcut bilgiyi eleştirel ve diyalektik bir yaklaşımla değerlendirebilir, sahip olduğu bilgi, kavrayış ve becerileri disiplininin gerektirdiği profesyonel bir yaklaşımla etik ilkelerin ışığında, mesleki davranış kuralları, ölçütler ve standartlar ile yasal çerçevelere uygun olarak, olası toplumsal, çevresel ve etik sonuçlarını dikkate alarak kullanır. 4. İnsan değerinin bilgisiyile, insan haklarına ve bu temelde sosyal ve kültürel haklara saygılı, doğal çevrenin ve kültürel mirasın korunmasında gerekli duyarlılığı göstererek, adalet bilinciyle karar verir ve hareket eder. 5. Mesleğinin, insan hakları ve toplum açısından yararının ve toplumsal hizmet ürettiğinin bilincinde olarak sosyal adalet, kalite kültürü, doğal ve kültürel değerlerin korunması, çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği, profesyonel hizmet vermeye özgü yasal çerçeveler ile etik ilkeler konusunda gerekli duyarlılığı göstererek adil davranış konularında kişisel duyarlılığa sahiptir. 6. Yaşadığı tarihsel dönemde, yerel, bölgesel, ulusal ve küresel genel ve mesleki sorunlar hakkında bilgi ve bilinç sahibidir.

² İlgili temel alanda TYTÇ 6. Düzey (lisans) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.1.3. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)³

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
7 YÜKSEK LİSANS EQF-LLL: 7. Düzey QF-EHEA: 2. Düzey	1. Lisans düzeyinde kazanılan yetkinlikler temelinde mimarlık, planlama, tasarım temel alanında özgün çalışmalar için gerekli temeli sağlayan ileri düzeyde bilgi ve kavrayışa sahiptir. 2. Mimarlık / planlama / tasarım alanı ile ilgili diğer alanlar arasındaki ara yüzlerde bilginin doğası, kaynakları, bilgi üretimi ve bilginin sınanmasına ilişkin sorunlar konusunda eleştirel farkındalığa sahiptir.	1. Mesleki yüksek lisansta mesleki uygulama yeterliliği için gerekli bilişsel ve pratik becerileri kazanır. 2. Kazanılan bilgi, kavrayış ve problem çözme becerilerini yeni ve alışagelenin dışındaki ortamlarda, alanıyla ilgili daha geniş, disiplinler arası, çok disiplinli ve disiplinler üstü bağlamlar içerisinde uygular. 3. İlgili araştırma alanında yeni bilgi ve yöntemler geliştirebilme ve farklı alanlardan gelen bilgiyi tümleştirmek için gerekli uzmanlaşmış problem çözme becerilerine sahip olur. 4. Bir akademik araştırmayı eleştirel olarak yürütür, akademik diyalogu eleştirel ve kategorik sonuçları için yürütür.	1. Alanıyla ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yönetir. 2. Çalışma ve öğrenim ortamlarında bağımsız davranır ve sorumluluk alır, bir proje tanımlar ve yönetir. 3. Karmaşık, öngörülemeyen ve yeni stratejik yaklaşımları gerektiren çalışma veya öğrenim bağlamlarını yönetir ve dönüştürür. 4. Alanında akademik ortamlarda veya uygulama ortamlarında çalışan ekiplerin mesleki bilgi ve pratiğine katkıda bulunur ve/veya stratejik başarımını gözden geçirmek amacıyla sorumluluk üstlenir.	1. Öğrenimini büyük ölçüde kendi başına yönlendirmeye ya da bağımsız olarak sürdürmeye olanak veren öğrenme becerilerine sahiptir.	1. Bir çalışmada ulaşılan bulgular ve sonuçlar ile bunların temelinde yatan bilgi ve rasyoneli uzman olan ve olmayan gruplarla açık ve sistemli bir biçimde paylaşır. 2. Sosyal normlar ve ilişkiler üzerinde diyalektik düşündüğünü gösterir, değişim için öncülük eder. 3. Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B2 Genel Düzeyinde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurar. 4. Dili, sembolleri, metinleri etkileşimli olarak kullanır. 5. Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde etkileşimli olarak kullanır.	1. Bir akademik araştırmayı sistemli ve eleştirel olarak yürütür, akademik diyalogu eleştirel ve kategorik sonuçları için yürütür; ulusal ve uluslararası ortamlarda bildiri sunar ve yayın yapar. 2. Mesleki yüksek lisansta mesleki uygulama yeterliliği için geçerli sertifikasyonu kazanmak için gerekli yetkinliklere sahiptir. 3. Bilgi ve kararlarının uygulanmasından doğabilecek toplumsal ve etik sorumluluklarının bilincinde olarak, bilgiyi tümleştirir ve karmaşık durumları ele alır, eksik ya da sınırlı enformasyonla karar üretir. 4. Alanı ile ilgili konularda strateji, politika ve uygulama planları geliştirir ve elde edilen sonuçları, kalite süreçleri çerçevesinde değerlendirir. 5. Alanıyla ilgili kapsamlı projeler üretir: kazandığı bilgi, kavrayış ve becerileri kullanarak [disiplinler arası, çok disiplinli disiplinler üstü bir yaklaşımla] farklı ölçeklerde tasarım / planlama kararları verme konusundaki kapasitesini ortaya koyan, kapsamlı bir proje üretir.

³ İlgili temel alanda TYYÇ 7. Düzey (yüksek lisans) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.1.4. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı DOKTORA Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)⁴

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
8 DOKTORA EQF-LLL: 8. Düzey QF-EHEA: 3. Düzey	1. Alanındaki bilgiye dikkate değer ve özgün katkıda bulunabilmek için yüksek lisansta kazanılan yetkinlikler temelinde araştırma alanıyla ilgili en son gelişmeleri kapsayan sistematik bilgi ve kavrayışa sahiptir. 2. Araştırma ve yayın alanında iyi uygulamaya ilişkin normların ve standartların temelinde yatan etik ilkeler konusunda gerekli bilgi ve kavrayışa sahiptir. 3. Öğretme / öğrenme ve değerlendirme stratejileri ve bunların kuramsal temelleri konusunda gerekli bilgi ve kavrayışa sahiptir. 4. Araştırma alanı ile ilgili diğer alanlar arasındaki ara yüzlerdeki en son gelişmelerle ilgili bilgi ve kavrayışa sahiptir. 5. Araştırma alanı ile ilgili diğer alanlar arasındaki ara yüzlerde kullanılan disiplinler arası, çok disiplinli, disiplinler üstü araştırma stratejileri, taktikleri ve teknikleriyle ilgili bilgi ve kavrayışa sahiptir.	1. Araştırma ve/veya inovasyon alanında problem tanımlamak, önemli problemleri çözmek ve var olan bilgiyi ya da mesleki pratiği genişletmek ve yeniden tanımlamak için gerekli, sentez ve değerlendirmeyi de içeren, en ileri düzeyde uzmanlaşmış beceri ve tekniklere sahip olur. 2. İlgili araştırma stratejilerini, taktiklerini ve tekniklerini kullanmada ustalık sahibidir. 3. Öncü nitelikte bir akademik araştırmayı diyalektik olarak yürütme becerisine sahiptir ve öncü nitelikte bir akademik diyaloga diyalektik sonuçları için girme becerisine sahiptir. 4. Profesyonel doktora çalışmasında mesleki uygulama camiasının etkinliğini ve profesyonel tasarım anlayışını geliştirebilecek kuramsal arayışlar içinde olduğunu gösterir.	1. Araştırma bağlamları da dâhil olmak üzere, akademik ya da mesleki bağlamlarda en üst düzeyde yetkinlik: yeni fikirlerin veya süreçlerin geliştirilmesi konusunda dikkate değer bir yetke, inovasyon, bağımsızlık, akademik ve mesleki dürüstlük ve kararlılık ortaya koyar. 2. Daha geniş bir sosyal, kültürel, ekonomik ve tarihsel bağlama ilişkin bilgi ve kavrayışla ilişkilendirerek karar verir ve hareket eder. 3. Özgün araştırmaya dayalı, bir bölümü ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmaya değer, nitelikli bir çalışma geliştirerek alanındaki bilgiye katkıda bulunur. 4. Yeni, karmaşık ve öngörülemeyen ve birbiriyle ilişkili çok sayıda faktörü içeren problemlerin çözümünü gerektiren çalışma ve öğrenim koşullarında liderlik ve inovasyon sergiler.	1. Akademik ve meslekle ilgili bağlamlarda bilgi temelli bir toplumda teknolojik, toplumsal ve kültürel ilerlemeye katkıda bulunur. 2. Yeni düşüncelerin geliştirmesi konusundaki kapasitesini ortaya koyar; öğrenme süreçleri konusunda üst düzeyde kavrayışa sahiptir.	1. Araştırma alanındaki en ileri düzeye karşılık gelen yeni ve karmaşık düşünceleri eleştirel ve diyalektik bir yaklaşımla çözümler, değerlendirir ve sentezler. 2. Akranlarıyla, daha geniş bir araştırma topluluğuyla ve genel olarak toplumla uzmanlık alanı konusunda etkili iletişim kurar. 3. Avrupa Dil Portföyü C1 Genel Düzeyinde kullanarak ileri düzeyde yazılı, sözlü ve görsel iletişim kurar ve tartışır.	1. Özgün araştırmaya dayalı, bir bölümü ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmaya değer, nitelikli bir çalışma geliştirerek alanındaki bilgiye katkıda bulunur. 2. Alanıyla ilgili karmaşık sorunlar karşısında karar verme kapasitesiyle operasyonel etkileşim deneyimine sahip olduğunu gösterir. 3. Araştırma alanındaki en ileri düzeye karşılık gelen yeni ve karmaşık düşünceleri eleştirel bir yaklaşımla çözümler, değerlendirir ve sentezler. 4. Yeni ve karmaşık düşüncelerin eleştirel, diyalektik analizini, değerlendirmesini ve sentezini yapar. 5. Alanıyla ilişkili bir araştırma sürecini akademik dürüstlük içinde kurar, tasarlar, hayata geçirir ve uyarlar. 6. Alanıyla ilgili toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlerin gelişimini destekler, sorunların çözümüne katkıda bulunur, karar verme süreçlerinde etkin olur.

⁴ İlgili temel alanda TYYÇ 8. Düzey (doktora) Yükseköğretim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.2. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)

2.2.1. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı ÖNLİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)⁵

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
5 ÖNLİSANS EQF-LLL: 5. Düzey QF-EHEA: Kısa Düzey	-	-	-	-	-	-

⁵ İlgili temel alanda TYYÇ 5. Düzey (önlisans) Mesleki Eğitim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.2.2. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)⁶

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6 LİSANS EQF-LLL: 6. Düzey QF-EHEA: 1. Düzey	-	-	-	-	-	-

⁶ İlgili temel alanda TYYÇ 6. Düzey (lisans) Mesleki Eğitim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.

2.2.3. Mimarlık ve Yapı Temel Alanı YÜKSEK LİSANS Yeterlilikleri (Mesleki Ağırlıklı)⁷

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
7 YÜKSEK LİSANS EQF-LLL: 7. Düzey QF-EHEA: 2. Düzey	-	-	-	-	-	-

⁷ İlgili temel alanda TYYÇ 7. Düzey (yüksek lisans) Mesleki Eğitim Profili mevcut ise tanımlanacaktır.